

waar zeer waarschijnlijk ook in die nieuwe richting van de kennis en de werkkraft van die leden een dankbaar gebruik gemaakt zou kunnen worden.

Zoo ontwikkelt zich onze Maatschappij dan met knopvorming, welke knoppen zich bij een zekeren graad van rijpheid afsnoeren en een eigen leven gaan voeren in een daarvoor klaargemaakte vereeniging. De wijze, waarop die nieuwe vereeniging in verband gebracht zou kunnen worden met de bestaande Maatschappij, zou nader onder de oogen gezien moeten worden.

Bovenstaande bedoelt slechts, u opmerkzaam te maken op een oplossing, die, indien mogelijk, waarschijnlijk het meest in overeenstemming is met de eischen der toekomst zoowel als met de wenschen van de verschillende groepen".

(w. g.) A. H. J. NORD.

Laten wij thans echter afwachten, welke goede gevolgen de *verzoenende beslissing* van de December-vergadering ons brengen zal. Blijven deze uit, eerst dan kome men hierop terug. Mocht het hoofdbestuur niet er toe kunnen besluiten, zijn nieuwe enquête in te trekken, laten de leden onzer Maatschappij dan toonen, eenig vertrouwen te hebben in de uitspraak van de algemeene vergadering, waar toch de afgevaardigden als hun vertrouwensmannen moeten worden beschouwd.

Zwolle, 10 Februari 1919.

A. H. J. NORD.

VERGIFTIGING DOOR EEN HOMOEOPATHISCH GENEESMIDDEL?

Collega HOFFMAN acht de onderstelling, dat mijn patiënte door rhus toxicodendron vergiftigd was, „wel aannemelijk, maar allerminst bewezen”. Mag ik hem doen opmerken, dat ik dit laatste ook niet beweerd heb en achter het opschrift een vraagteeken plaatste?

Het is volkomen juist, dat een middel, dat vergiftig kan werken, waarschijnlijk ook wel geneeskrachtig werkzaam zal kunnen zijn. Maar de vergiftige werking van dit middel is ons zeer onvolledig bekend en de geneeskrachtige waarde van een vergift is zonder nauwkeurige kennis van de toxicologie uiterst gering. Ook de homoeopathie, die het middel al honderd jaren gebruikt, kent het eigenlijk zeer weinig. Men teert nog altijd op de onderzoekingen van HAHNEMANN. Maar de 975 „symptomen”, die deze noemt en waarvan HOFFMAN er eenige aanhaalt (amaurosis, gezichtszwakte, „de voorwerpen zijn bleek”), kunnen toch waarlijk niet meer voldoen aan de eischen, die men in onze dagen aan een eenigszins wetenschappelijk onderzoek stelt! Even vaag als de toxicologische is dan ook de therapeutische kennis van het middel: over de grootte van de geneeskrachtige giften blijken de homoeopathen het ver van eens te zijn; HOFFMAN en anderen geven 8 of 10 druppels van D. 3, HAHNEMANN daarentegen zegt: „Men zal als sterkste gift nooit meer dan een zeer fijn strooikorreltje met de *derdtigste verdunning* (D. 30) bevochtigd noodig hebben, waarboven echter eenmaal ruiken aan zulk een korreltje nog te verkiezen is, hoe bespottelijk de alloëpathische praxis in haar onverstand dit ook vinden moge”. En met deze giften van rhus toxicodendron samen met arnica genas HAHNEMANN „al zijn lijders in een uitgebreide typhus-epidemie, zonder er één enkelen te verliezen”. Hij deelt niet mede, waarop deze gunstige werking naar zijn opvatting zou berusten. Het zou voor ons zeker belangwekkend zijn, van zijn hedendaagsche volgelingen te vernemen, of deze behandeling zich in den loop der jaren heeft kunnen handhaven en of omtrent haar gronden al iets naders bekend is.

Rotterdam, 4 Februari 1919.

F. D. DE HAAS.

BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE ZIEKTEN.

In de dagbladen hebben berichten gestaan over de bestrijding der griep te San-Francisco door middel van een smetstofmasker; ieder, die zich in het openbaar ver- toonde, moest zoo'n masker dragen en hieraan werd streng de hand gehouden. Volgens het laatste door mij daarover gelezen bericht moet het gevolg zeer goed zijn geweest

en zou eenige dagen na invoering van den maatregel plotseling een sterke daling van het aantal gevallen zijn ingetreden. Daarbij is evenwel als bijkomstig gevolg een verschijnsel waargenomen, waarop ik de aandacht zou willen vestigen. Dat verschijnsel was een in het oog vallende vermindering van het aantal gevallen van *diphtherie*, *mazelen* en *kinkhoest* gedurende den tijd, dat het masker tegen griepbesmetting moest worden gedragen. Eenigen tijd geleden heb ik in dit *Tijdschrift* op theoretische gronden de aanwending van een smetstofmasker tegen deze en nog eenige andere ziekten bepleit; de ervaring te San Francisco opgedaan is een sterke aanduiding, dat de aangevoerde theoretische gronden juist zijn en dat de bestrijding al dezer ziekten het beste geschiedt, door de gezonden te beschermen tegen inademing van de smetstof. Dat bericht heeft mij gesterkt in mijn overtuiging, dat het betrekkelijk eenvoudige middel veel meer nuttige uitwerking zal hebben en veel goedkooper zal uitkomen, dan de tegenwoordige bestrijdingswijze met haar dure ontsmettingsmaatregelen, waarvan het nut in de meeste gevallen hoogst twijfelachtig is. Het te San Francisco waargenomen feit acht ik dus van groot belang en de aandacht overwaard.

Utrecht, 7 Februari 1919.

H. C. MEES.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — De eenige arts in de nationale vergadering. Er is slechts één arts gekozen onder de meer dan 400 leden van de nationale vergadering, terwijl vele andere beroepen, vooral zooals vanouds de juristen, veel ruimer vertegenwoordigd zijn. De *Deutsche med. Wochenschr.* is hierover ontsticht en hoopt, dat in de nationale vergaderingen der bondsstaten meer artsen zullen worden gekozen. Het kan van groote beteekenis zijn, dat de geneeskundige belangen der bevolking, zoowel als de belangen der geneeskundigen, krachtig worden toegelicht in de wetgevende vergaderingen. Maar men vergeet niet, dat de rechtsgeleerden niet worden afgevaardigd ter wille van de rechtsbelangen des volks of de belangen der advocaten, maar omdat de studie en de bezigheden van vele rechtsgeleerden hen eerder op het gebied van de wetgevende macht brengen dan den geneesheer.

BREMEN. — Een verklaring van de artsen. Namens de artsen van Bremen, is in de *Deutsche med. Wochenschr.* een verklaring opgenomen, dat zij den 25sten Januari met 180 tegen één stem hadden besloten, allen, zoowel in de praktijk als in de ziekenhuizen, het werk neder te leggen, indien door politieke werkstakingen het verkeer, zoowel als de voorziening van de bevolking met levensmiddelen, kolen, gas, electriciteit of water op gevaarlijke wijze zou worden belemmerd, of indien de regeering op politieke gronden burgers zou doen of laten gevangennemen. De tramstaking had reeds een groot aantal zieken in gevaar gebracht, doordat de artsen niet al hun bezoeken konden brengen; van de aangekondigde spoorwegstaking dreigde nog meer gevaar. Op grond van ernstige beraadslaging, waarbij geen jonge heethoofden, maar grijsaards, met een leven vol opoffering achter den rug, het woord voerden, werd besloten, dat de artsen de macht, die in hun handen is, zouden gebruiken om nog ergere toestanden te voorkomen. Zij waren zich bewust, hoe zwaar arm en rijk zouden worden getroffen door de uitvoering van het besluit, maar slechts wegens ernstigen nood zou daartoe worden overgegaan. Het is niet noodig geweest, dat het zoover kwam. Omdat het besluit in de bladen, ook buitenslands, is besproken, vonden de vertegenwoordigers der artsen het noodig, een duidelijke uiteenzetting van hun standpunt in het licht te geven.

WURZBURG. — Oogheekkundige prijsvraag. De FRITZ OPPENHEIMER-prijs (de tweejarige rente van 10000 mark) wordt uitgelooft voor een verhandeling over het volgende onderwerp: de waarde van specifiek-antituberculeuse wijzen van behandeling bij de zoogenaamde eczematouse oogziekten aan een kritische bespreking te onderwerpen op grond zoowel van de reeds in de literatuur nedergelegde, als van nieuw te